

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3-50 K, za Ameriko 4-50 K.

Vse dopise, naročnino in oznanila sprejema tiskarna J. Krajec nasl.

List in oglasi se plačujejo naprej.

Našim materam.

Kot učitelj, povabil sem večkrat na leto stariše v šolo na razgovor o vzgoji in pouku mladine. Kadar sem pa kaj posebno važnega imel na srcu, sem pa povabil matere. Prišle so v ogromnem številu, pa smo se pogovorili prav obširno in temeljito ter sklenili in držali.

Zakaj sem se obračal v posebno važnih zadevah do mater, vé vsak vzgojitelj. Saj je mati otroku vse in on njej tudi. Prva in zadnja misel materina je otrok; zanj bi šla v ogenj in vodo, ponj bi šla v levov brlog — zanj bi umrla.

Skrbno materino oko čuva nad otrokom, ko ga prvič položi v zibelko in dokler jo trudne ne položi v grob.

In v bridkih urah mi pravi srce, da dobra mamica še čuje nad menoj — dasi že davno-davno spi nevzdravno spanje. Saj ko opazujem zvezdnato nebo, zdi se mi, da mi skrbeče materino oko miglja izmed milijonov zvezd in me bodri: „Potrpi moj sin! Trudna sem bila, pa sem šla k večni Dobroti, da se odpočijem. Tu mi je tako dobro. Tudi ti se utrušiš, moj sin, pa prideš semkaj gori, pa si odpočiješ v mojem naročju!“

Tudi danes se obračam do vas, ljube matere, v zelo važni zadevi.

Resni so časi, v katerih živimo, zato naj bodo resne tudi moje besede.

Za vaše otroke se gre, ki so vam vse na svetu. Saj so oni vsa vaša sreča, vaš up in ponos, vaš največji in najdražji zaklad. A ne le to. Mladina je tudi up in nada domovine, v njej je njena bodočnost. Ako bodemo mladino prav vzgojili, pripravili bodemo domovini dobro, srečno in trdno bodočnost. Ako pa bodemo mladinsko vzgojo zanemarili, podpirali bodemo s tem usodo domovine.

Že tretjič smo pričeli šolsko leto v vojni.

Marsikatera mati mi je že potožila: „Niso več taki otroci, kakor so bili prej. Ne ubogajo me, vdajajo se slabim in škodljivim razvadam in ne morem jih več krotiti.“ Res je, matere, sam vidim, da tu in tam zaostajamo, da nazadujemo. — A kdo je temu kriv?

Pomanjkanje delavnih moči po naših kmečkih domovih je precej občutno in treba

je uporabiti tudi šibke moči naših otrok, da se delo zmaga in da se pridela potrebna hrana, ki je — kakor vidim — tako važen faktor v vojni. Naše matere so se pokazale v tej vojni res prave junakinje, ki se ne strašijo dela in največjega napora, kadar gre za domovino. Krepko jim pa stojé ob strani naši otroci. Zato so pa šolska oblastva tudi odredila, da se dá otrokom vsa priložnost, da pomagajo pri delu. — In te odredbe se tako pogosto zlorablja.

Koliko je otrok, ki celo leto niso bili niti enkrat v šoli! Opravičene so zamude, kadar je delo nujno. A po zimi, ko počiva vse poljsko delo, ob deževju, ko ni mogoče delati zunaj itd., bi pa otroci vendar lahko prišli v šolo pri še tolikem pomanjkanju delavnih moči.

Preveč pozabljate, drage matere, besede pesnikove:

„Ura izgubljena
ne vrne se nobena;
kar časa zamudiš
ga vekomaj zgubiš.“

Kako se trudite celo življenje, da pridobite svojim otrokom čim več posvetnega premoženja, da jih tako osrečite. Kako brezskrbno pa zanemarjate šolo! In vendar je duševna hrana vašim otrokom vsaj tako potrebna kakor telesna. V šoli si nabirajo vaši otroci predragocene zaklade za življenje, ki jih ne sné rja, ki jih ne uniči ogenj, ki jih ne ukrade tat in tudi vojska ne konča. Spomnite se na Jurjeve in Markove ofroke, o katerih ste brale, ko ste še hodile v šolo! Največje premoženje, ki ga morete dati otrokom, je dobra krščanska vzgoja. Le-ta jih more osrečiti in jih bode osrečevala, ko vaše skrbno oko ne bode več čulo nad njimi.

Same ne morete posvečati vzgoji otrok iste skrbi, ki bi bila potrebna pri tako važnem, da, svetem opravilu. Zato pa jih pošiljajte bolj redno v šolo, da tam dobijo, česar jim ve ne morete dati. Naše vrlo učiteljstvo je pripravljeno storiti vse za blagor vaših otrok. Težko jih pričakuje in z največjo radostjo jih sprejema, da jih vzgaja in poučuje. Tam zunaj butajo razburkani valovi ob naše domove; v šoli, kjer so zbrani vaši otroci, pa vlada sveti mir, cvete sreča in radost vašim otrokom.

Tam zunaj divja boj na življenje in smrt, tu notri pa preveva mlada, nežna srca vaših otrok vroča ljubezen do Boga, do domovine, do presvitlega cesarja, do vas in sploh do vsega lepega in vzvišenega. Od tu kipi pred prestol večnega Boga najbolj vroča, najprisrčnejša molitev za zmago in mir, za blagor mile domovine, za srečno vrnitev naših očetov!

Hudi so časi, v katerih živimo, in preresen je boj za obstanek, a eno vas prosim matere: Šole, ki je za domom naj-srečnejši in za cerkvijo najsvetejši kraj vašim otrokom, nikar ne pozabite!

Minilo bo vojno gorjé in povrnil se bode mir, pa bode zopet zasijalo solnce sreče naši trpeči domovini — izgubljeni čas učenja vaših otrok pa se ne povrne nikdar več! Naj le pomagajo otroci pri delu, kolikor jim pač dopuščajo moči, a kadarkoli vam je le mogoče, pošljite jih v šolo! Čim redneje, tem boljše zanje in za vas, ki vam bode potem vest rekla: „Storila sem, kar sem le mogla storiti v teh hudih časih za vzgojo svojih otrok.“ Tako kot dosedaj ne more in ne sme več iti dalje vsaj pri nekaterih otrocih ne. So nekateri, ki so se že tako navadili opuščati šolo, da sploh ne mislijo več nanjo. In med temi so mnogi, ki bi bili prav lahko redno v šolo hodili, vsi pa vsaj po storjenem nujnem poljskem delu. Vsak, še tako ničev izgovor je dober, samo da se otrokom ugodí želja, da bi ostali doma. In doma najraje ostajajo ravno taki otroci, ki so najpotrebnejši pouka in dobre šolske vzgoje.

Matere! Preudarite poprej, predno obrzite otroke doma, in skrbno premislite, če bi se delo res ne moglo storiti brez zanemarjenja šole. Če vidite, da so otroci res neobhodno potrebni, tedaj dobro, naj vam pomagajo. Ko pa nujno delo mine, tedaj pa brezpogojno takoj vse otroke v šolo in to redno vsaki dan in seveda vsaj ob nedeljah tudi v cerkev.

Nikar ne pozabite na neumrjoče duše vaših otrok, ki jih bode Bog enkrat tirjal od vas! Kako srečni bodete takrat, ko bodete stali pred večnim Sodnikom, pa bodete lahko rekli: „Gospod, toliko in toliko si mi jih dal, in glej, vsi so tu — na Tvoji desnici — nobenega nisem izgubila!“ Pa ko se bodo vrnili vaši možje

iz boja domov, kako veseli bodo, ko jim bodo hiteli nasproti vaši in njihovi ljubljenci lepo vzgojeni, skrbno poučeni in jim klicali v pozdrav: „Pozdravljen oče-junak zopet na domačih rodnih tleh, tisočkrat pozdravljen!“ Srce bode govorilo srcu, oko pa se bode porosilo prevelike radosti in sreče!

Drage matere! Saj bode minulo to gorjé, ki nas sedaj obdaja, saj se bodo zopet razpršili temni oblaki, ki sedaj pokrivajo našo domovino; le pogum in najpotrebnejšega za boljšo bodočnost ne pozabite: vzgoje svojih otrok, ker le v tej je boljša in srečnejša bodočnost domovine!

Poznam vas, drage matere in vem, da moje besede ne bodo zastoj. Narekovala mi jih je skrb za srečo vaših otrok, za katero sem tudi jaz odgovoren. Vam pa naj velika ljubezen do vaših otrok gane srca, da se bodete ravnali po mojih nasvetih. Dobri Bog pa rôsi obilni svoj blagoslov na naše delo!

Janko Grad, c. kr. okr. š. nadz.

Kako se spravijo tropine za napravo petijota.

Skoraj gotovo je, da bodo mnogi vinogradniki sladkor za napravo petijota letos prepoznali, to je še-le po trgatvi dobili.

Važno je tedaj, da znajo spraviti tropine tako, da se jim do prihoda sladkorja ne pokvari.

To se zgodi tako-le:

Vzamemo kak primerno velik sod z vratcami in ga postavimo pokoncu, tako da so vrata zgoraj.

Skozi odprta vrata natresemo notri od vsake preše zdrobljene tropine in jih kolikor mogoče dobro s tolkačem ali kakim debelim, spodaj ravno odrezanim kolom potolčemo. Da se to pravilno izvrši, ne smemo natresti tropin v sod preveč na enkrat.

Kadar spravimo po tenkih, dobro potlačenih plasteh vse tropine v sod, ga na vrhu z vratcami zapremo in mesto čepa vtaknemo v luknjo vratice kipelno veho. Če nimamo primerne sode, natlačimo lahko na enak način tropine v kad, po

LISTEK.

Inultus (Nemaščevan).

Praška legenda. - Prosto po Zeyerju prevel Silvin Leander.

(Dalje.)

„Placida“, je rekla ta, „pripeljala sem ti gosta. Daj nam jesti in piti.“ Vstopili so v prostorno sobo, okrašeno s flanderskimi gobelini, težka, velika, rezljana hrastova miza je stala v sredi, sicer pa ni bilo v sobi nobene oprave, izvzemši par mogočnih stolov in velikanske omare, napolnjene s starinskimi, srebrnimi in bronastimi posodami in žlicami, ki je zavzemala steno med dvema oknom. Pesniku, ki je stanoval v ubožni beznici, v nekem opuščnem delu mesta, nedaleč o! novomesne bastije, se je zdela dvorana vprav kraljevska. Vendar ni izrazil začudenja, temveč je pogled na blazino, ki se je razgrinjala po tleh. Dona Flavija je zapustila sobo, potem ko mu je ponudila stol. Placida je pogrnila mizo, ne da bi spregovorila in se je pri

tem premikala kakor v sanjah in starček, ki je spremljal dono Flavijo, najbrže služabnik, je umaknil stole nastran in prižgal še tri sveče v drugem kovinskem svečniku. Kmalu je prišla dona Flavija, odložila plašč, nosila je temnorumeno svilno obleko, samo pri vratu in rokav s srebrom otkano. Svoje kostanjeve lase, mehke in polne, je položila poljudno in mirno na čelo, njene velike in črne oči so bile čudovito krasne, toda njihov izraz mrzel.

„Vsedimo se k mizi“, je rekla, medtem ko se je sama vsedla. Pesnik ji je sedel nasproti in starček, ki ni zapustil sobe, se je vsedel ravnokot poleg mize.

„Gvido me pozna že od moje zgodnje mladosti, kakor Placida, — služil je mojim starišem in je moj prijatelj.“ Starec se je smehljaj mirno. „Nem je“, je pojasnila Flavija.

Molk nekaj časa in potem je pričela dona Flavija nastopen pomenek:

„Torej niste še nikdar slišali mojega imena in jaz sem vendar že dolgo vrsto let v Pragi in slavna, kakor pravijo. Niste

mogoče niti enkrat slišali o Properziji de Rossi? Resnično ne! No, to me more potolažiti. Properzija de Rossi je bila najslavnejša slikarica Italije. Njeni umotvori so polni moči in božanske lepote. Videla sem jih v Italiji že kot otrok in so me že takrat navduševali. Pokazali so mi pozneje smer in so bili pomembni za celo moje življenje. Postala sem umetnica kakor Properzija.“ Flavija je pomislila in rekla mirno sama sebi: „Ali jo bom dosegla kdaj?“ Potem se je obrnila na mladega pesnika in ga vprašala: „Kako je vam ime?“ Razoralo se mu je čelo in v njegovih očeh se je brala globoka žalost, naposled je rekel: „Imenujte me Inultus.“ Inultus?! Čudovito ime!“ je odvrnila Flavija. „Inultus pomeni toliko, kakor Nemaščevan ali Nekaznovan. Mislim, da se, vas izvzemši, nobeden tako ne piše.“

„In vendar“, je odgovoril Inultus, „bi se mogel vsak v tej nesrečni deželi tako imenovati, ker tu ne živi niti ena duša, ki ne bi pričakovala maščevanja ali pa kazni.“

„Ah, torej ste eden izmed nezadovolj-

nih, tem boljše!“ Inultus je gledal mračno in molčal. V tem hipu je vstopila Placida in prinesla na srebrni plošči večerjo. Dona Flavija je prijazno pozvala Inultusa, naj vzame in je. Cel dan ni ničesar použil in moral se je premagovati, da ni bil videti izstradan. Za kratek čas je pozabil na vse, kar ga je mučilo in pil je brez skrbi, sicer z veliko slastjo, vendar zmerno. Dona Flavija je vzela samo nekaj sadja. Po večerji je rekla Placidi: „Prižgi mi luč v delavnici!“ V trenutku se je dvignila in odgrnila zastor, za katerim so bila vidna vrata: „Pokazati vam hočem svoje delo in povedati, kaj mi je dalo povod, da sem vas povabila. Pridite!“

Luč treh velikih svetilk je prodrla temo prostora, v katerega sta vstopila Inultus in dona Flavija. Inultusu se je pokazal v polni lepoti relief iz belega marmorja, predstavljajoč Putifarjevo ženo, ki trga Jožefu plašč z ramen. V delu je bilo toliko moči, strasti in veličine, da je začuden vskliknil: „To je vaše delo, o Madona? Kako ste veliki, mogočni in vzvišeni!“

Franjo Neubauer.

Ob ajdi in brajdi.

Sladka je ajdica,
slajša je brajdica,
grenko pa je gorjé
naše zemljé.

Pridnih je roj čebel
kakor nekđaj vesel,
čriček kot prej glasi
v mir se noči.

Dékle pa brusí srp,
težka jo tlačí skrb,
peti se jí ne dá
sami domá.

Starček nabija sod,
misli blodé drugod:
padel mu sin cvetán
v grob je preran.

Trgal ne bo grozdóv,
ukal ne bo domóv...
Starček solzó otré,
hramček zapré.

V temno gre noč teman,
čriček za njim glasan
kliče: „Nazaj, nazaj
v gorski naš raj!“

Vzdihne mu jad v večer:
„Raja ni več nikjer!
Šele, ko pride smrt,
bo mi odprt.“

Domače in tuje novice.

Imenovan je okrajni komisar na Kranjskem gospod dr. Leopold Žužek okrajnim nadkomisarjem.

Odlikovanje. Mej drugimi velezaslužnimi gospodi je bil odlikovan z viteškim križcem Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo tudi ljubljanski mestni fizik in sanitetni svetnik g. dr. Otmar Krajec, nečak hranilničnega ravnatelja in posestnika Iv. Krajca v Novem mestu. Čestitamo!

Imenovanja. Naučni minister je imenoval suplenta na državni realki v Idriji dr. Franc Čadež, suplenta na državni realki v Ljubljani Franca Jeran, suplenta na drž. gimnaziji v Novem mestu Franca Dolžan in Franca Stopar in suplenta na drž. gimnaziji v Kočevju Peter Jonke za provizorične učitelje.

Obisk. Tukajšnji frančiškanski samostan je obiskal pretekli terek preč. gospod p. Vendelin Vošnjak. Omenjeni visoki gost je ud hrvaške provincije sv. Cirila in Metoda in je določen, da obišče vse slovenske samostane in vodi prihodnjo volitev provincijala in drugih udov.

Osebna vest. V Novo mesto sta bila premeščena iz Maribora preč. gg. frančiškana: P. Solan Cimerman kot katehet in P. Engelbert Klasinc kot učitelj.

Za kurata goriških beguncev v Mariboru je imenovan preč. g. Karl Piculin, župni upravitelj pri sv. Ignaciju v Gorici, sedaj stanujoč kot begunec v Novem mestu.

Biserna maša. V „Slovincu“ smo čitali sledečo veselo novico: V sredo 20. septb. je poteklo 60 let, odkar je bil posvečen mil. g. prošt metliški msgr. Frančišek Dovan. On je eden izmed duhovnikov, ki bi jih lahko imenovali skrite bisere. Ni se silil naprej, njegovo ime se ni bralo velikrat v časnikih. Deloval je na tihem, pa neumorno, za vero, dom in cesarja. Z delom je pa združeval molitev, ki je za duhovnika tisti element, ki ga ne sme nikdar zapustiti, če hoče, da ne postane njegovo delovanje pogubno zanj in za njegov narod. V Metliki so ondotni kaplani veliko koristnega storili za ljudstvo v verskem,

narodnem in gospodarskem oziru. Gospod prošt je pa stal v ozadju kakor vojskovodja, jih navduševal in bodril in preskrbeval z vsem potrebnim. Najvišjim oblastim ta biser Bele Krajine ni mogel ostati skrit: dobil je razna visoka odlikovanja. Bodi blagi gospod biserni mašnik ob tako redkem jubileju srčno pozdravljen!

Včeraj, 20. septembra, je bil spominski dan na laška roparstva, ker je ta dan leta 1870. verolomna Italija papežu ugrabila Rim; lansko leto so bili v tistih dneh vroči boji pri Bovcu, letos pa divja bitka na slovenskem Krasu. Papež je branil svojo pravico, mi branimo svojo pravico, oba imata istega sovražnika. Rimsko in tudi slovensko vprašanje še ni rešeno, toda papež še živi, slovenski narod še živi, kajti zavest in zaupanje v Božjo pravico drži verni narod po koncu, da vneto brani svojo zemljo in z njo pravice habsburškega prestola. Danes so hoteli po Italiji praznovati zavzetje Trsta. Namesto poročil o zavzetju Trsta prihajajo danes v Rim poročila o kupih italijanskih mrličev na slovenskem Krasu. — S zaupanjem dvigajmo ob tem tužnem spominu roke in oči k pravičnemu Sodniku, ki vse dobro plačuje in vse hudo kaznuje!

Umrli je v soboto 16. septembra popoldne na Gor. Težki vodi, župnije Stopiče, Lucija Francelj v visoki starosti 90 let. Pokojnica je bila svojčas kuharica največ v župniščih na Notranjskem, kjer je bila povsod vsled njene poštenosti, zvestobe, pridnosti in modrega, varčnega gospodinjstva velespoštovana in čislana; bila je pa prijazna z ljudmi, usmiljenega srca ter radodarnih rok do revežev. Kot zelo pobožna in vneta članica III. reda sv. Frančiška si je v tem zveličavnem redu svoje itak že bogoljubno življenje izpopolnila k pravi svetosti. Svoje dolgotrajno hiranje je prenašala Lucija potrpežljivo in udano v voljo božjo ter čakala mirno in z veseljem rešiteljico: smrt, ki jo je preselila k Bogu, za katerega je živela, delala, trpela in umrla. Tukaj se zopet uresničuje besede: „Kakršno življenje, takšna smrt!“ Pogreb je bil v pondeljek zjutraj s štirimi duhovni iz hiše žalosti v župnijsko cerkev Stopiče, kjer so se opravile štiri sv. maše in libera za za blagor duše pokojnice. Po cerkvenem opravilu se je izročilo njeno truplo materi zemlji k večnemu počitku. Njena duša pa naj uživa večni raj!

Umrli je v Vavti vasi 14. septembra 78 letni očka Matija Kulovec, oče g. Ivana Kulovec. Pokojnik je bil eden največjih in najbolj postavnih mož v župniji, kakršnih sedanji rod ne pozna več. Naj počiva v miru!

Padel je na severnem bojišču dne 30. julija 1916 pri Dubrovi-Pariški praporščak g. Janko Rohrmann, sin trgovca in trg. zbornice svetnika, gosp. Viktorja Rohrmanna v Ljubljani. Dolgo časa se je domnevalo, da je bil pokojnik v ujetništvu; dne 13. septembra pa je došlo uradno pretužno obvestilo na njegove roditelje. Bodi vzornemu sinu in ljubeznjivemu bratu lahka tuja zemlja in blag spomin!

Trojčke je povila v Jurki vasti 31. avg. zakonska žena Ana Gruden. Ime jim je: Ivan, Olga in Hema. Mati in otroci so vsi zdravi in krepki.

Velikanski rožmarinov grm ima na svojem vrtu pred hišo posestnik Simončič, po domače Dobrovoljec, v Mihovem pri Št. Jerneju na Dolenjskem. Visok je čez poldrugi meter, širok v premeru skoro tri metre, obseg debela pri tleh pa pol metra. Grm je lepo gost, ima več vršičkov in je na prodaj.

Dežuje na Dolenjskem zopet dalje. Po malem prenehanju se je zopet nebo popolnoma zaprlo in lije noč in dan, da je grozno. Vsi poljski pridelki bodo uničeni. Vbogi ljudje, vboga živina!

Strašen potres so imeli na Štajerskem na vznožju Koralpe, v okolici Ober-Pichlinga, po noči na 7. septembra. Zemlja se je silovito stresla; tresenje je trajalo štiri sekunde. Podrlo se je več hiš in 21 oseb je mrtvih.

50 letnico svojega poklica je praznoval 15. septembra v Ljubljani g. lekarnar Gabrijel Piccoli, c. in kr. dvorni in papežev dvorni založnik. Dne 15. septembra 1866. je vstopil kot praktikant v stričvo lekarno v Rovinju, kasneje je prevzel lekarno „Pri Angelu“ v Ljubljani, ki jo še danes vodi vestno in uspešno. G. G. Piccoli je mož človekoljubnega srca, ki s polnimi rokami daje, kjerkoli treba omiliti bedo in bol. Samo v vojnem času je daroval nad 21.000 kron v človekoljubne svrhe. In povodom svojega slavlja je izročil stolni konferenci Vincencijeve družbe v Ljubljani znatni znesek 500 kron z določilom, da ista konferenca to darilo razdeli med 25 vdov in sirot, katerih roditelji so v tej vojni kot vojaki s Kranjskega padli, in sicer na dan godu našega ljubljenelega, osivelega cesarja. Dotične prošnje je vložiti pri predsedniku imenovane konference, gospodu ces. svetniku Rögerju. — Naj ohrani Vsemogočni velikega dobrotnika človeštva do skrajne meje življenja čilega in krepkega!

Poroka. V Zatičini se je poročil dne 11. t. m. g. Avgust Brejc, poštni uradnik v Novem mestu, z gđc. Frančiško Roglič.

Za uboge goriške begunce so nabrala dekleta Marijine družbe v Šmihelu pri Novem mestu po nekaterih vaseh sledeče darove; Boričevo 7-40 K, Petane in Malo Podljubno 6-40 K, Mraševo 6 kron, Vel. Slatnek 9 K, Vrh 19-60 K, Žabja vas 10 K, Ragovo 5 K, Krka 17-50 K, Regerča vas 13-32 K, Gotna vas 20-50 K, Srebrniče 6-70 K, Vel. Podljubno 14 kron, Šmihel 31-17 K, Birčna vas 11 K, skupaj 178.12 K. Bog povrni obilo darovalcem in nabiralkam!

Koleki za račune bodo znašali po razglasu naredbe finančnega ministra, ki izide v kratkem, sledeče: Kolek za račune do 20 kron bo dva vinarja; do 100 kron bo 10 vinarjev; do 1000 kron bo 20 vin., in od več kakor 1000 kron pa 50 vin. od vsake pole.

Izdelovanje slamnatih obuval za c. in kr. vojsko. V zimski vojski obvaruje slamnato obuvalo vojake proti ozeblinam. Zato je največje važnosti, preskrbeti jim taka obuvala in je patriotska dolžnost vseh, to podvzetje po najboljših močeh podpirati. Treba se je torej hitro in vstrajno poprijeti tega dela. Za napravo slamnatih obuval se rabi slama v skupah ali pa v otepe povezana. Slama se plete v kite in te se potem odpošljejo na določeni kraj, kjer se iz njih vežejo obuvala. V mestni občini bi se takih kit v veliki množini splelo, samo za to potrebne slame manjka. Stavi se torej uljudna prošnja na vse, ki imajo kaj slame v skupah ali v otepe vezane, naj isto oddajo v gori navedeni namen, ako mogoče brezplačno, drugače proti plačilu mestnemu županstvu v Novem mestu.

Poštna nakaznica za vojake na bojišču so upeljane zopet od 11. septembra. Torej se ne sprejemajo dalje zasebna denarna pisma vojakom na bojišče in vojaškim osebam mornarice. Po poštnih nakaznicah je dovoljeno pošiljati vojakom na bojišče nakaznice do 100 kron. Poštno-ležeče, brzogajne ali ekspresne poštna nakaznice niso dovoljene. Pristojbine so iste, kakor v notranjem prometu. Na prednji strani odrezka se mora napisati popolno ime odpošiljatelja, na zadnji strani odrezka pa popolno ime prejemnika. Na odrezkih so tudi dovoljena kratka obvestila o namenu poslanega denarnega zneska. Kaka druga pismena obvestila niso dovoljena. Reklamacije so dovoljene v roku do šest mesecev.

Vprašanja na poizvedovalni urad Rdečega križa. — Poizvedovalni urad Rdečega križa za ranjene, padle ali pogrešane na Dunaju naznanja, da pismena vprašanja na omenjeni urad niso poštnine prosta. V zadnjem času se dogajajo slučajji, ko se poslužujejo svojci ranjenih, padlih ali pogrešanih pri pismenih vprašanjih na omenjeni urad navadnih vojnopoštnih dopisnic, ki niso opremljene z zahtevanimi poštnimi znamkami. Tudi ni dovoljeno se posluževati takozvanih poštnine prostih

dopisnic (4 vin. komad), kakor se jih rabi za dopisovanje z vojnimi vjetniki. Da se temu odpomore, se določa, da se morajo posluževati svojci ranjenih, padlih ali pogrešanih vojakov dopisnic, kakoršne se dobijo na poštnih uradih in ki nosijo naslov: Poizvedovalni urad Rdečega križa, Dunaj VI., Dreihufeisengasse 4.

Svojemu prijatelju † Jožetu Cvelbarju.

Za odhodnico: ko me ne bo več kost pri kosti, se spomni kedaj človeka-prijatelja, ki bi rad živel z drugimi, a je šel: kamen, ki ga zaženeš kvišku, ne more obviseti pod nebom.

Judenburg, 27. decembra 1915. J. Cvelbar.
(Napis na poslani mi fotografiji.)

V Prékopi brezov gozdiček samuje,
odkar te ni;
ptiček v njegovih vejah žaluje,
odkar te ni,
odkar te ni, je vse tako tuje!

V boju omáhnila tvoja je roka,
čopič je zlomljen, paleta je strta;
v boju umrlo je tvoje srce,
ki nam je pesem dolensko zapelo,
ki je ljubilo zemljo dolensko,
bolj kakor ljubi mati otroka.

Breze, ki čakale tvojih so barv,
ptiček, ki čakal tvoje je pesmi,
„zemlja dolenska, najlepša na svetu“,
ki je vesela čakala na te,
da bi odkril nje zaklade bogate,
ona molči in za tabo žaluje.

*

Kar je včasih kakor dih
zadrhtelo v brajdi kaplanije,
kar je včasih kot samotni vzdih,
kar je seglo v srce kakor tajna slutnja,
vdarilo s pestjo,
vdarilo z močjo
je na vrata
in vstopilo v sobo:
„Jožeta ni več!“

*

„Oj mati, mati, ali je res?“

„O res je, res!“ —

In solza v njenih očeh,
in v mojem srcu bolest;
in droben mi kovčeg odprla je:
v njem bila je vsa njegova mladost,
pesem načrtov, še ne izpeta,
pesem načrtov, komaj začeta —

*

„Oj čakaj, Janez, pride čas,
ko dvignemo zaklad iz tal“ —
tako si pisal mi iz tujih dalj —
o Jože, Jože, kje je tisti čas?

Tvoj grob je daleč — kot da mati
bi ne poznala svojih več sinov,
kot bi zaprla jim svoj ljubi krov,
da hrepené zastonj domov.

Tvoj grob je daleč — kot da mati,
deželica dolenska se boji in noče
grobov odpreti srcem dragim,
ki so ljubili jo goreče, vroče.

„Oj čakaj, brate, pride čas,
ko dvignemo zaklad iz tal“ —
tvoj grob sameva sredi tujih dalj,
povej, moj brat, mi, kje je tisti čas!

In sklonil se je k meni tvoj obraz,
od težkih slutenj in trpljenja bled,
a poln miru, ki ga ne more dati svet,
govoril mi je tiho brez besed:

„O pride, brate, pride tisti čas:
Kdor ni Boga v trpljenju zgubil,
kdor je Boga v trpljenju ljubil,
o zanj gotovo pride tisti čas!“

Janez Pucefj.

